PATVIRTINTA
Šakių rajono savivaldybės tarybos
~~2009~~ **2022** m. ~~liepos~~ **rugsėjo** ~~30~~ **23** d. sprendimu
Nr.T-~~269~~

ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ~~MIESTŲ IR KITŲ GYVENAMŲJŲ VIETOVIŲ VIEŠOSIOS TVARKOS~~ TVARKYMO IR ŠVAROS TAISYKLĖS

I~~.~~ SKYRIUS
BENDRO~~JI DALIS~~SIOS NUOSTATOS

1. **Šakių rajono savivaldybės tvarkymo ir švaros taisyklės (toliau – taisyklės) nustato bendruosius ir specialiuosius tvarkymo ir švaros reikalavimus, taikomus fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau – Asmenys) visoje Šakių rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) teritorijoje.**

2. Taisyklių tikslas – **užtikrinti, kad savivaldybės teritorijos būtų tvarkomos tinkamai, sudarant gyventojams ir atvykstantiems asmenims sveikas, saugias gyvenimo sąlygas ir palankią aplinkos sanitarinę būklę.**~~sudaryti ir palaikyti sveikas, saugias ir palankias visuomenės gyvenimo sąlygas, miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių, aplinkos sanitarinę būklę.~~

3. Savivaldybės teritorijoje šių taisyklių privalo laikytis visų nuosavybės formų žemės, gyvenamųjų namų ir kitų statinių, įrenginių, kilnojamojo turto savininkai, nuomininkai ir naudotojai, fiziniai ir juridiniai asmenys.

4. Šių taisyklių nepaisymas užtraukia administracinę atsakomybę.

II SKYRIUS
PAGRINDINĖS TAISYKLIŲ SĄVOKOS

~~2~~**5**. Taisyklėse naudojamos sąvokos:

~~2~~**5**.1. **Asmenys -** fiziniai ir juridiniai asmenys**,** ~~bei įmonės ir organizacijos, neturinčios juridinių asmenų teisių~~ įstatymų nustatyta tvarka priskirtųjų teritorijų savininkai, valdytojai, naudotojai.

~~2~~5.2. **Priskirta teritorija** – **nuosavybės, nuomos, panaudos, patikėjimo teise ar kitu teisiniu pagrindu naudojama arba valdoma teritorija arba naudojamų pastatų, įvairios paskirties įrenginių (pastočių, katilinių, prekybos kioskų ir kt.) užimta teritorija.**~~žemės sklypas, įstatymų nustatyta tvarka suformuotas kaip daiktas ir įregistruotas Nekilnojamojo turto registre arba teritorijos, kurias asmenys naudoja iki jų suformavimo ir įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.~~

~~2~~5.3. **Bendrojo naudojimo teritorijos - vieša teritorija, skirta vietovės gyventojų poreikiams tenkinti (parkai, skverai, aikštės, gatvės, pėsčiųjų takai, poilsiavietės, kiemai, kapinės, viešojo naudojimo automobilių stovėjimo aikštelės, viešojo transporto stotelės ir t. t.), kuri nėra išnuomota arba suteikta kitiems asmenims, arba jų valdoma nuosavybės teise.**~~tai gatvės, šaligatviai, pėsčiųjų takai, autobusų stotelės, tiltai, viadukai, parkai, skverai, aikštės, krantinės, paplūdimiai ir kt.~~

~~2~~5.4. **Žemės naudotojas** ~~– žemės savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, kuris naudoja žemę įstatymų, administracinių aktų, teismo sprendimo, sandorių ar kitu įstatymo nustatytu pagrindu.~~**žemės savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, užsienio organizacija, juridinio asmens ar užsienio organizacijos filialas, kurie naudoja žemę įstatymų, administracinių aktų, teismo sprendimų, sandorių ar kitu teisiniu pagrindu.**

~~2~~5.5. **Žemės valdytojas** ~~– privačios žemės savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, įstatymų, kitų teisės aktų, teismo sprendimo, sandorių ar kitu įstatymo nustatytu pagrindu įgijęs teisę valdyti privačią žemę, taip pat valstybės ar savivaldybės nuosavybės teisę įgyvendinantis subjektas,~~

~~kuriam teisės aktų nustatyta tvarka valstybinė ar savivaldybės žemė perduota patikėjimo teise.~~**žemės savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, užsienio organizacija, juridinio asmens ar užsienio organizacijos filialas įstatymų, kitų teisės aktų, teismo sprendimo, sandorių ar kitu įstatymo nustatytu pagrindu įgiję teisę valdyti privačią žemę, taip pat valstybės ar savivaldybės nuosavybės teisę įgyvendinantis subjektas, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka valstybinė ar savivaldybės žemė perduota patikėjimo teise.**

~~2~~5.6. **Statybvietė** – **statinio statybos darbų vieta, kurios ribos nustatomos statinio projekte atsižvelgiant į vykdomus statybos darbus ir gali sutapti ar nesutapti su statybos sklypo ribomis. Nesutapimo atveju statybvietės dalimi taip pat laikomas žemės plotas, kurio statytojas nevaldo nuosavybės teise arba nevaldo ir nenaudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir kurio ribas nustato statytojo ir šio žemės ploto savininko (ar asmens, disponuojančio žeme) sutartis, ir statinys, kai visi statybos darbai atliekami statinio viduje.**~~statinio statybos darbų vieta (teritorija, kurios ribos nustatomos statinio projekte atsižvelgiant į vykdomus darbus, kuri gali sutapti ar nesutapti su statybos sklypo ribomis).~~

~~2.7. **Gyvenamoji vietovė** – žmonių gyvenimo ir veiklos vieta, turinti pavadinimą, teritoriją ir nustatytas ribas; tai yra miestai, miesteliai ir kaimai.~~

5.7. Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS
BENDRIEJI TVARKYMO IR ŠVAROS REIKALAVIMAI

6. Asmenys tvarko ir palaiko švarą jiems teisės aktų nustatyta tvarka priskirtose teritorijose patys arba sudaro sutartis su kitais asmenimis dėl tokių darbų atlikimo.

~~3. Šios taisyklės nustato miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių – gatvių ir kiemų, želdynų, šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų, autobusų stotelių, pastatų priežiūros, valymo ir švaros palaikymo tvarką ir yra privalomos visiems rajono savivaldybės juridiniams ir fiziniams asmenims, svečiams ir nepilnamečiams vaikams. Už nepilnamečių vaikų pažeidimus ir šių taisyklių nesilaikymą atsako jų tėvai, globėjai.~~

~~4~~7. Miest**uose,** ~~ų~~ miesteli**uose**~~ų,~~ **ir kitose gyvenamosiose vietovėse pastatų, statinių savininkai (valdytojai ir naudotojai)** ~~rajono gyvenviečių ir kitose gyvenamose teritorijose~~ ant **visų** gyvenamųjų namų~~,~~, visuomeninės paskirties ir ~~pramoninių pastatų~~**gamybinių įmonių** fasadų turi~~i būti~~:

~~4~~7.1. pritvirtinti **standartinius** numeri**usai** ~~(pagal patvirtintą standartą)~~**, o ties gatvių sankryžomis – gatvių pavadinimų lenteles. Gatvių pavadinimų lenteles užsako ir jų įrengimą organizuoja savivaldybės administracija, o numerius užsako ir tvirtina pastato savininkai (valdytojai ir naudotojai). ;Už savivaldybei nuosavybės teise priklausančių ar patikėjimo teise valdomų pastatų ženklinimo organizavimą atsako savivaldybės administracija;**

~~4.2. gatvių pradžioje ir pabaigoje, ant gatvių sankryžose esančių kampinių pastatų – patvirtinti gatvių pavadinimai;~~

~~4~~7.3~~2~~. pritvirtinti laikikli**usai** **arba stovus** vėliavoms**;**~~. Juos įrengia pastatų savininkai ar naudotojai. Lietuvos valstybės vėliava iškeliama:~~

7.3. laiku iškelti Lietuvos Valstybinę vėliavą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytomios švenčių dienomis.

~~4.3.1. nuolat prie, virš ar ant savivaldybių tarybų pastatų;~~

~~4.3.2. švenčių dienomis: vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, liepos 6-ąją – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną, prie, virš ar ant kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, nesvarbu, kokia jų nuosavybės forma, taip pat gyvenamųjų namų;~~

~~4.3.3. prie, virš ar ant valstybinių aukštesniųjų, valstybės ir savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklų pastatų – paprastai prasidėjus mokslo metams ir nuleidžiama jiems pasibaigus;~~

~~4.3.4. savarankiškų karinių dalinių teritorijose – krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka;~~

~~4.3.5. prie, virš ar ant pastatų, kuriuose vyksta balsavimas, rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą, savivaldybių tarybas ar Europos Parlamentą ir Respublikos Prezidento rinkimų dieną, taip pat balsavimo referendume dieną;~~

~~5~~**8**. Ant pastatų, kitų statinių ir įrenginių kabinti reklamą, skelbimus galima tik **gavus savivaldybės administracijos išduotą leidimą savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.** ~~suderinus su rajono savivaldybės administracijos vyriausiuoju architektu ir to miesto ar kitų gyvenamųjų vietovių seniūnu.~~

~~6~~**9**. **Gyvūnų laikytojas arba savininkas gyvūnų priežiūrą, ekskrementų surinkimą bendrojo naudojimo patalpose ir viešojo naudojimo teritorijose privalo vykdyti vadovaudamasis Gyvūnų laikymo Šakių rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse taisyklėmis.** ~~Šunis, kates ir kitus gyvūnus, gyvulius (arklius, karves, kiaules, ožkas, avis ir kt.) bei naminius paukščius miesto ir kitų gyvenamųjų vietovių ribose galima laikyti vadovaujantis patvirtintomis Gyvūnų globos ir laikymo bei Šunų registravimo rajono savivaldybės teritorijoje taisyklėmis.~~

10. Asmenys privalo tvarkyti, genėti savo teritorijoje augančius želdinius, trukdančius kaimyninių sklypų savininkams arba esančius šalia važiuojamosios dalies ir trukdančius eismui. Želdynų ir želdinių apsaugą vykdyti vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtintomis Šakių rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis.

11. Asmenys privalo užtikrinti nenaudojamų, apleistų (be langų, durų) pastatų aptvėrimą ar imtis kitų priemonių, kad į juos nepatektų pašaliniai asmenys, pastatų, neturinčių perdengimo ar stogo dangos konstrukcijų nugriovimą arba remontą ir teritorijos tvarkymą.

~~7~~**12**. Visi rajono miestų bei kitų gyvenamųjų vietovių daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai, nuomininkai, subnuomininkai - visi gyventojai privalo vykdyti daugiabučių savininkų bendrijų, daugiabučius namus administruojančių ir eksploatuojančių ~~organizacijų~~ **įstaigų** priimtus įstatus bei namo vidaus tvarkos taisykles. **Visi daugiabučių gyvenamųjų namų gyventojai privalo tausoti savo ir bendrojo naudojimo patalpas bei inžinerinę įrangą, tinkamai ją naudoti, laikytis gaisrinės saugos privalomųjų reikalavimų, neužrakinti ir neužstatyti daiktais evakuacinių praėjimų, liukų, priešgaisrinių laiptų ir rūsių, nekaupti gyvenamosiose ir bendrojo naudojimo patalpose atliekų ar nereikalingų daiktų.**

~~8. Gamybiniai, civiliniai, gyvenamieji pastatai turi būti eksploatuojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Statinių eksploatavimo valstybinės priežiūros vykdymo teisiniais aktais.~~

~~9. Statant, remontuojant, rekonstruojant pastatus, patalpas, negalima nukrypti nuo suderinto projekto.~~

~~10~~**13**. Be rajono savivaldybės administracijos vyriausiojo architekto derinimo negalima keisti pastatų fasadų, jų išvaizdos.

~~11~~**14**. Statant mūrines, gelžbetonines, metalines, medines tvoras su pamatais arba cokoliais, privaloma ~~gauti rajono vyriausiojo architekto suderinimą.~~**vadovautis statybą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais.**

~~12~~**15**. Įstiklinant daugiabučių gyvenamųjų namų, kitų pastatų lodžijas, balkonus, privaloma ~~gauti rajono vyriausiojo architekto suderinimą.~~**vadovautis statybą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais.**

16. Norint gauti leidimą piešti grafičius, organizatoriai pateikia prašymą savivaldybės administracijai. Kartu su prašymu privaloma pateikti grafičio projektą, sienos, ant kurios norima piešti, nuotrauką, savininko, aplinkinių įstaigų ar organizacijų sutikimą (pvz. mokyklos, kultūros centro ir kt.). Išnagrinėjus prašymą, išduodamas arba neišduodamas leidimas. Neišdavus leidimo organizatoriams raštu nurodoma neišdavimo priežastis.

17. Transporto priemonių, laikomų gatvėse, aikštėse ar kitose bendrojo naudojimo teritorijose, savininkai privalo imtis priemonių, užtikrinančių bendrojo naudojimo teritorijų

tvarkymo paslaugos teikimą, t.y. gatvėse ir kitose teritorijose stovinčios transporto priemonės neturi trukdyti valyti ir prižiūrėti šių teritorijų.

18. Lauko sąlygomis deginant augalus ar jų dalis, būtina vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Aplinkos apsaugos reikalavimais lauko sąlygomis deginant augalus ar jų dalis.

IV~~I~~ SKYRIUS
~~. PRISKIRTŲ~~ TERITORIJŲ ~~TVARKYMO~~ TVARKYMAS IR ŠVAROS REIKALAVIMAI

~~13~~**19**. Priskirtose teritorijose asmenys privalo:

~~13~~**19**.1. rinkti šiukšles, valyti sąnašas;

~~13~~**19**.2. **šienauti visus žaliuosius plotus (pievas, vejas, kelkraščius, skiriamąsias juostas, griovius ir kitas teritorijas, kuriose auga žolė ar piktžolės) pagal poreikį (bet per metus ne rečiau kaip 3 kartus: pirmą kartą nušienauti iki gegužės 31 d., antrą kartą iki liepos 15 d. ir trečią kartą iki rugsėjo 1 d.), šienavimo metu nemulčiuotą žolę sugrėbti ir išvežti per 3 dienas po nupjovimo. Nušienauti žalieji plotai turi būti ne aukštesni kaip 20 cm;**~~šienauti žaliąsias vejas, tvarkyti želdinius;~~

~~13~~**19**.3. rudenį sugrėbti arba sušluoti lapus, surinkti nukritusias šakas (nušienautą žolę ir lapus nedelsiant sugrėbti bei kompostuoti tam skirtose vietose);

~~13~~**19**.4. valyti sniegą ir ledą nuo ~~priskiriamoje~~ **priskirtoje** teritorijoje esančių pastatų stogų, lietaus vamzdžių ir balkonų. Valant reikia laikytis darbo saugos reikalavimų, aptverti pavojingą teritoriją, nesugadinti komunikacijos ryšių ir elektros tinklų, apsaugos įrangos, laidų, šviestuvų, radijo ir televizijos antenų, želdinių, statinių fasadų~~.~~;

~~13~~**19**.5. tvarkyti savo priskirtose teritorijose esančius nutekamuosius griovius, pralaidas, vandens surinktuvus taip, kad vanduo nutekėtų nesusikaupdamas;

~~13~~**19**.6. žiemos metu laiku valyti sniegą, barstyti slidumą mažinančias priemones, šalinti ledą priskirtose teritorijose. Darbai turi būti organizuoti taip, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas ir saugus transporto ir pėsčiųjų eismas;

~~13~~**19**.7. turėti dokumentus (sutartis su nuotekų vežėjais, nuotekų valymo įmone), įrodančius, kad nuotekos yra išvežamos į valymo įrengimus, kad jos neteršia gruntinio ir paviršinio vandens bei aplinkos, jei jų pastatuose ir teritorijose esantis nuotekų tinklas, išgriebimo duobės neturi vietinių nuotekų valymo įrenginių ~~ir~~ **ar** nėra pajungti į centralizuotus miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių nuotekų tinklus;

~~13~~**19**.8. turėti atitinkamus dokumentus (sutartis su atliekas tvarkančiąja įmone arba mokėjimo kvitus), įrodančius, kad atliekos tvarkomos pagal rajono savivaldybės tarybos patvirtintas ~~komunalinių~~ **Šakių rajono savivaldybės** atliekų tvarkymo taisykles;

~~13~~**19**.9. nugriovus pastatus ar įrenginius bei kitus statinius, priskirtą teritoriją rekultivuoti ir nuolat prižiūrėti.

~~14~~**20**. Jeigu pastatas ar sklypas priklauso keliems asmenims, prižiūrimos teritorijos tvarkymas priklauso visiems proporcingai pagal valdomą pastato ar sklypo dalį. Nesant paskirstymo, atsakomybė tenka visiems asmenims solidariai.

~~15~~**21**. Jeigu asmenys neturi galimybių tvarkyti priskirtų teritorijų, jie privalo sudaryti sutartį su ~~tas~~ **tokias** paslaugas teikiančia įmone.

~~16~~**22**. Prie įmonių, įstaigų, organizacijų pastatų bei nuolatinių ir laikinų prekybos ar paslaugų teikimo vietų šiukšliadėžes pastato asmenys, kuriems šios teritorijos yra priskirtos nustatyta tvarka. Už šiukšliadėžių švarą, plovimą, dezinfekavimą ir tinkamą jų išvaizdą yra atsakingi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurių teritorijoje jos pastatytos.

~~17. Asmenims priskirtose teritorijose draudžiama:~~

~~17.1. užsiimti bet kokia veikla (įvairių atliekų, maisto produktų kaupimas), kuri gali sukelti aplinkos užterštumą ar skatintų parazitų ar graužikų veisimąsi;~~

~~17.2. deginti statybines, buitines ir kitas atliekas, lapus, žolę, medžių šakas ir kitas augalinės kilmės atliekas;~~

~~17.3. remontuoti transporto priemones, jeigu jas remontuojant teršiama aplinka, skleidžiamas nemalonus kvapas, trukdomas gyventojų poilsis;~~

~~17.4. išpilti kurą, tepalus, chemines medžiagas, kitus techninius skysčius arba palikti netvarkingą transporto priemonę, teršiančią aplinką;~~

~~17.5. laikyti neeksploatuojamas, techniškai netvarkingas, paliktas be priežiūros transporto priemones ar jų dalis, išskyrus specialiai įrengtose aikštelėse.~~

~~III. BENDRO NAUDOJIMO TERITORIJŲ TVARKYMO IR ŠVAROS REIKALAVIMAI~~

~~18~~**23**. Bendrojo naudojimo teritorijų valymą organizuoja Seniūnas savo ~~seniūnijos~~ **seniūnijai** priskirtose teritorijose.

~~19~~**24**. Vykdant bendrojo naudojimo teritorijų priežiūrą ir tvarkymą privaloma:

~~19~~**24**.1. Bendro naudojimo teritorijose valyti, šienauti ir prižiūrėti važiuojamąją dalį, šaligatvius, žaliąsias juostas, kelkraščius, griovius ir kitas teritorijas;

~~19~~**24**.2. šalinti medžių atžalas;

~~19~~**24**.3. nuimti ir nuvalyti nuo medžių, stulpų, tvorų reklaminius, informacinius skelbimus, jei jie nesuderinti pagal šių taisyklių ~~5~~ **8** p.;

~~19.4. išvežti gatvių sąšlavas iš jų susidarymo vietų;~~

~~19~~**24**.~~5~~ **4** valyti lietaus kanalizacijos šulinių groteles;

~~19~~**24**.~~6~~**5**.valyti ~~(šalinti šiukšles, dumblą)~~ gaisrui gesinti skirtus rezervuarus **bei** ~~ir kitus neprivatizuotus vandens telkinius. U~~**u**ždtikrinti tvarkingą privažiavimą prie jų;

~~19.7. smulkioms šiukšlėms rinkti turi būti pastatytos urnos arba šiukšlių dėžės. Jas pastato, eksploatuoja ir už tinkamą jų priežiūrą atsako seniūnijos;~~

~~19~~**24**.~~8~~**6**. pasnigus arba apledėjus dangoms valymo darbai turi būti organizuojami taip, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas ir saugus transporto bei pėsčiųjų eismas;

~~19~~**24**.~~9~~**7**. privaloma laiku valyti (kaupti) sniegą, barstyti smėlį, skaldelę bei kitas sniegą ar ledą tirpdančias priemones nuo tiltų, viadukų, sankryžų ir gatvių, kuriomis važiuoja viešasis transportas, siekiant užtikrinti jo nepertraukiamą eismą, taip pat viešojo transporto stotelėse;

~~19~~**24**.~~10~~**8**. valyti nuo lietaus kanalizacijos šulinių grotelių ledą ir sniegą;

~~19~~**24**.~~11~~**9**. valyti nuo gaisrinių hidrantų šulinių dangčių ledą ir sniegą;

~~19~~**24**.~~12~~**10**. valant sniegą ir ledą nuo bendrojo naudojimo teritorijose esančių pastatų stogų, lietaus vamzdžių ir balkonų, reikia laikytis darbo saugos reikalavimų, aptverti pavojingą teritoriją, nesugadinti komunikacijos ryšių ir elektros tinklų, apsaugos įrangos, laidų, šviestuvų, radijo ir televizijos antenų, želdinių, statinių fasadų;

~~19.13. po žiemos, nutirpus sniegui ir ledui, privaloma surinkti ir išvežti gatvių priežiūros atliekas ir sąšlavas;~~

~~19~~**24**.~~14~~**11**. valant šaligatvius, sniegą ar smėlį kaupti ant šaligatvio krašto.

~~19.15. transporto priemonių savininkai turi imtis priemonių, užtikrinančių bendro naudojimo teritorijų tvarkytojams, prižiūrintiems gatves ir kitas teritorijas, netrukdomai valyti ir prižiūrėti šias teritorijas.~~

~~19~~**24**.~~16~~**12**. miestuose:

~~19.16.1. rytais šaligatvius valyti ir šluoti iki 8 valandos, vakarais - 16-20 val., dirbant neturi būti trikdoma viešoji rimtis.;~~

~~19~~**24**.~~16~~**12**.~~2~~**1**. gatvių važiuojamoji dalis ir aikštės turi būti šluojamos (išskyrus atvejus kai užsninga), prireikus **bei, esant galimybei,** laistomos;

~~19~~**24**.~~16~~**12**.~~3~~**2**. nuo gatvių su patobulinta danga smėlį, dulkes valyti mechanizuotais šepečiais, laistymo plovimo ar laistymo surinkimo mašinomis**;**~~.~~ ~~Valant gatves neturi būti trikdomas eismas;~~

~~19~~**24**.~~16~~**12**.~~4~~.**3** intensyvaus judėjimo gatves karštomis dienomis laistyti pagal poreikį ir galimybes;

~~19~~**24**.~~16~~**12**.~~5~~**4**. suminkštėjus asfalto dangai, barstyti atsijomis arba smėliu;

~~19~~**24**.~~16~~**12**.~~6~~ **5** prasidėjus plikšalai, nedelsiant barstyti smėliu, smėlio ir chloridо mišiniu (šlapia druska) bei užtikrinti normalų transporto eismą ir pėsčiųjų saugumą bet kuriuo paros metu, neatsižvelgiant į oro sąlygas. Pagrindinės miesto gatvės, prasidėjus plikšalai, turi būti mechanizuotai pabarstytos per ~~4~~ **2 darbo** valandas. Pirmiausiai barstomos sankryžos, perėjos, tiltai,

gatvės, kuriomis važiuoja viešasis transportas, viešojo transporto stotelės, autobusų apsisukimo teritorijos.~~;~~

~~20.Bendrojo naudojimo teritorijose draudžiama:~~

~~20.1. valant naudoti medžiagas ir įrankius, gadinančius gatvių, šaligatvių asfaltbetonio ir betono dangą, gatvių ženklus bei kitus gatvių priklausinius;~~

~~20.2. šluoti sąšlavas į lietaus kanalizacijos bei kitus požeminių inžinerinių tinklų šulinius, pilti į juos paplavas, purvą, pelenus, smėlį, sniegą, mesti ledą ir kitas atliekas;~~

~~20.3. sušluoti šiukšles po krūmais, ant žalių vejų bei gėlynų;~~

20.4. ~~krauti sniegą arčiau kaip 10 m atstumu nuo autobusų stotelių, gatvių sankryžų, arčiau kaip 4 m nuo pėsčiųjų perėjos ženklo pagal eismo kryptį, ant įvairių komunikacijų šulinių, žaliųjų vejų, medžių.~~

~~20.5. krauti sniegą arčiau kaip 1 m atstumu nuo apšvietimo stulpų, šviesoforų;~~

~~20.6. sniegą ir ledą, sumaišytą su žvyru ir smėliu, nuo šaligatvių ir pėsčiųjų takų mesti į transporto važiuojamąją kelio dalį;~~

~~20.7. be Savivaldybės leidimo sandėliuoti statybines medžiagas, kurą, pašarus, stambius krovinius ant kelių, gatvių, šaligatvių, želdynų, teršti juos statybinėmis atliekomis ir gruntu;~~

~~20.8. laužyti ir gadinti inventorių, įrengimus ir pastatus;~~

~~20.9. rašinėti, braižyti, piešti ar kitaip terlioti ant pastatų, tvorų ir kitų statinių, išskyrus Savivaldybės patvirtintas vietas:~~

~~20.9.1. organizatoriai, norėdami gauti leidimą (pažymėjimą) piešti graffiti, pateikia prašymą savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai;~~

~~20.9.2. kartu su prašymu privaloma pateikti graffiti piešinio projektą, sienos, ant kurios norima piešti, nuotrauką, aplinkinių įstaigų ar organizacijų sutikimą (pvz.: mokyklos, kultūros centro administracijos ir kt.);~~

~~20.9.3. Jaunimo reikalų taryboje, išnagrinėjus prašymą, išduodamas arba neišduodamas leidimas (pažymėjimas);~~

~~20.9.4. neišdavus leidimo (pažymėjimo), Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas organizatoriams raštu nurodo motyvus (priežastis).~~

~~20.10. savavališkai įrengti techninės eismo reguliavimo priemones (kelio ženklus, kelių ženklinimą ir kt.) bendrojo naudojimo teritorijose be Savivaldybės nustatyta tvarka išduoto leidimo, kartu su kelio ženklais įrengti papildomą informaciją, kurios įrengimo nenumato Kelių eismo taisyklės ir Kelio ženklų ir šviesoforų naudojimo standartai;~~

~~20.11. statyti, įrengti laikinus statinius ar įrenginius neturint nustatyta tvarka suderinto projekto ar statybos leidimo (jeigu jis reikalingas);~~

~~20.12. bendrojo naudojimo teritorijose laužyti ir kirsti medžius, krūmus, jų šakas, lapus bei žiedus, mindžioti gėlynus, skinti bei rauti gėles ir ardyti veją;~~

~~20.13. tvirtinti skelbimus ar kitokią informaciją ant medžių, stulpų, pastatų ir statinių bei kitose šiam tikslui nenumatytose vietos;~~

~~20.14. sodinti medžius, įrengti gėlynus ir kitus želdinius nesuderinus su Savivaldybes architektūros ir urbanistikos skyriumi;~~

~~20.15. deginti statybines, buitines ir kitas atliekas, lapus, žolę, medžių šakas ir kitas augalinės kilmės atliekas;~~

~~20.16. kūrenti laužus ne tam pritaikytose vietose;~~

~~20.17. ganyti gyvulius, paleisti paukščius ir šunis;~~

~~20.18. kaupti ir sandėliuoti pramonines, buitines ar maisto atliekas, bei šiukšles;~~

~~20.19. žaisti sportinius ar kitokius žaidimus, taip pat važinėti riedučiais, riedlentėmis bei dviračiais tam nepritaikytose vietose, važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ir mopedais šaligatviais, pėsčiųjų takais, žaliuosiuose plotuose;~~

~~20.20. važinėti riedučiais, riedlentėmis bei dviračiais, šokinėjant per(ant) suoliukus(-ų), turėklus(-ų), šaligatvių bortelius(-ų), taip pat važinėti kitais būdais, kurie kelia grėsmę žmonių saugumui ar gali padaryti žalą, išskyrus važinėjimą specialiai tam pritaikytose vietose;~~

~~20.21. kabinti ant medžių sūpuoklės ir skalbinius;~~

~~20.22. statyti palapines, rengti įvairius žaidimus ir šokius, organizuoti renginius, nesuderinus su rajono savivaldybės administracija ar seniūnija;~~

~~20.23. dėti gėles, vainikus ir žvakes žmonių žūties vietose gatvėse ir ant šaligatvių;~~

~~20.24. be Savivaldybės administracijos ar seniūnijos leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose;~~

~~20.25. remontuoti ir plauti transporto priemones, jeigu darbų metu teršiama aplinka, skleidžiamas nemalonus kvapas, trukdomas gyventojų poilsis;~~

~~20.26. išpilti kurą, tepalus, kitus techninius skysčius arba palikti netvarkingą transporto priemonę, teršiančią aplinką;~~

~~20.27. laikyti įvairią techniką, neeksploatuojamas, techniškai netvarkingas, paliktas be priežiūros transporto priemones ar jų dalis.~~

~~20.28 trikdyti viešąją rimtį. Darbų, kuriuos vykdant skleidžiamas triukšmas viešose vietose, valdymas reglamentuojamas patvirtintomis Triukšmo prevencijos savivaldybės viešose vietose taisyklėmis.~~

~~IV.~~V SKYRIUS
TVARKYMO IR ŠVAROS REIKALAVIMAI ~~VYKDANT STATYBOS IR REMONTO DARBUS~~ATLIEKANT STATYBOS, REMONTO IR ŽEMĖS DARBUS

~~21~~**25**. **Statybvietes ir įvažiavimus į jas prižiūri statybos darbus atliekančios įstaigos, įmonės ir organizacijos. Jos privalo transportą eksploatuoti taip, kad nebūtų teršiamos gatvės, keliai. Jei atliekant statybos ir kitus darbus užteršiamos aplinkinės gatvės, keliai, darbus atliekančios įstaigos, įmonės ir organizacijos privalo juos valyti. Jei statybos darbus atliekančios organizacijos gatvių ar kelių valyti negali, jos privalo sudaryti sutartį su tas paslaugas teikiančia įmone, įstaiga dėl gatvių, kelių valymo ir sąšlavų išvežimo visą statybos laikotarpį.**

~~Statybos organizacijos, vykdančios statybos ar remonto darbus, statybos metu privalo prižiūrėti statybos aikšteles, kelius ir šalia statybos objektų esančias gatves ir šaligatvius 20 m atstumu nuo statybų aikštelės tvoros.~~

~~22. Statybos organizacijos, vykdančios statybos ar remonto darbus, privalo transportą eksploatuoti taip, kad nebūtų teršiamos gatvės.~~

~~23. Vykdant statybos bei kitus darbus ir užteršus aplinkines gatves, darbus vykdančios organizacijos privalo valyti prie objektų esančias aplinkines gatves, kurios teršiamos objektuose naudojamu transportu bei mechanizmais.~~

~~24. Jei rangovai, atliekantys statybos darbus, negali gatvės valyti, jie privalo sudaryti su tartį su tas paslaugas teikiančia įmone dėl gatvės valymo ir sąšlavų išvežimo visam statybos laikotarpiui .~~

~~25~~**26**. Statybos darbus atliekančios **įstaigos, įmonės ir** organizacijos, prieš pradėdamos statybos, montavimo, remonto ir priežiūros darbus, susijusius su kasinėjimu, privalo gauti leidimą seniūnijoje šiems darbams atlikti**, nukasa augalinį sluoksnį (ne plonesnį kaip 25 cm storio), o baigusios darbus atstato žaliųjų plotų teritoriją.**~~.~~ Jei statant sugadinama greta statybos aikštelių esančių gatvių~~,~~ **bei** šaligatvių **danga**, ~~žaliųjų plotų, želdynų danga~~**želdynai**, gėlynai, medžiai ~~ar kitokia įranga~~, **jie atkuriami statybos darbus atliekančios įstaigos, įmonės ar organizacijos lėšomis.** ~~juos atstato rangovinės organizacijos savo lėšomis ir apie tai informuoja seniūniją, išdavusią kasinėjimo leidimą.~~

~~26~~**27**. Statant ir remontuojant namus, butus, kitas patalpas, susikaupusias atliekas ir laužą iš statybos vietų į ~~sąvartyną~~ **surinkimo punktus** išveža darbus ~~vykdantys~~ **atliekantys** asmenys**, kurie privalo turėti pažymas apie statybos ir remonto atliekų išvežimą į statybos atliekų tvarkymo vietas.**~~.~~ Statybinės atliekos turi būti nedelsiant sutvarkytos ir išvežamos ne rečiau kaip kartą per 5 dienas, baigus darbus, teritorija turi būti nedelsiant sutvarkyta.

28. Žemės darbai vykdomi vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, savivaldybės tarybos patvirtintais Vietinės rinkliavos už leidimo išdavimą atlikti kasinėjimo darbus Šakių rajono savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje nuostatais.

29. Žemės ūkio darbus atliekantys asmenys privalo saugoti, negadinti ir neteršti greta esančių bendro naudojimo objektų ir teritorijų (kelių, jų šlaitų, gatvių, pėsčiųjų takų, žaliųjų zonų), sugadinę nedelsdami atstatyti pirmykštę padėtį, išvalyti užterštus plotus.

VI SKYRIUS
~~.~~NUOTEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

30. Jei gyvenamasis namas ar kitas statinys, kuriame gyvena žmonės, neturi kanalizacijos tinklų, savininkai privalo turėti įsirengę (įsirengti) nuotekų surinkimo rezervuarą ir lauko tualetą. Nuotekų surinkimo rezervuaro ir lauko tualeto duobių atitvaroms turi būti naudojami vandeniui nepralaidūs statybos produktai, o duobės uždengtos hermetiškais dangčiais. Nuotekų surinkimo rezervuarai privalo būti įrengti vadovaujantis Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pareikalavus pareigūnui, savininkai privalo pateikti dokumentą, įrodantį nuotekų, fekalijų išvežimą į nuotekų valyklą (reikalavimas taikomas teritorijoms, kuriose yra nuotekų valyklos). Išvežimą gali atlikti įmonės, turinčios leidimą, pagal sutartis arba vienkartines paraiškas.

31. Namų ir daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai (kai daugiabučio gyvenamojo namo gyventojai naudojasi lauko tualetu) arba kitos pastatus eksploatuojančios organizacijos privalo užtikrinti jų valymą ir nukenksminimą, užkirsdami kelią pašalinių kvapų susidarymui ir vabzdžių veisimosi galimybėms.

32. Jei gyvenamasis namas ar kitas statinys, kuriame gyvena žmonės, turi nuotekų tinklus, bet nėra galimybės jų prijungti prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos, savininkai pastato individualius nuotekų valymo įrenginius arba įrengia nuotekų kaupimo rezervuarus ir nuotekas išveža į nuotekų valyklą. Išvežimą gali atlikti įmonės, turinčios leidimą, pagal sutartis arba vienkartines paraiškas.

33. Lauko tualetai, nuotekų kaupimo rezervuarai turi būti įrengti vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ bei kitais šių statinių statybą reglamentuojančiai Lietuvos Respublikos teisės aktais. Visais metų laikais iki jų turi būti galima privažiuoti asenizaciniam transportui.

34. Lauko tualetai turi būti švarūs, tvarkingi ir dezinfekuojami.

35. Už tinkamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkantį nuotekų kaupimo rezervuarų eksploatavimą atsakingi nuotekų kaupimo rezervuarų savininkai ir (ar) naudotojai.

36. Nuotekų kaupimo rezervuarų savininkai ir (ar) naudotojai privalo periodiškai tikrinti nuotekų kaupimo rezervuaro sandarumą ir pastebėję, kad nuotekų kaupimo rezervuaro turinys tirštėja ir / ar nedidėja kaupiamų nuotekų kiekis (proporcingai sunaudotam geriamojo vandens kiekiui), turi patikrinti rezervuaro sandarumą ir nustatę, kad rezervuaras nesandarus, nedelsdami imtis priemonių jam užsandarinti.

37. Draudžiama buitines, fekalines nuotekas prijungti prie lietaus nuotekų tinklų ar drenažo sistemų, išleisti į griovius, atvirus vandens telkinius.

VII SKYRIUS
~~KOMUNALINIŲ~~ ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI~~AS~~

~~27~~**38**. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimą ir administravimą, komunalinių atliekų tvarkymo viešosios paslaugos teikimą savivaldybės teritorijoje reglamentuoja bei nustato komunalinių atliekų surinkimo, rūšiavimo, saugojimo, šalinimo ir apskaitos tvarką, atliekų turėtojų bei atliekų tvarkytojų teises, pareigas ir atsakomybę **savivaldybės tarybos** patvirtintos Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės.

~~30. Kiemo tualetas privalo turėti antžeminę dalį ir duobę. Antžeminė patalpa turi būti sandari, gerai suglaudintų medžiagų (lentų, plytų, blokų ir kt.). Duobės gylis priklauso nuo gyventojų, kurie naudojasi tualetu, skaičiaus. Duobės gylis priklauso nuo gruntinio vandens lygio, tačiau ne gilesnis kaip 3 m. Negalima leisti, kad duobę pripildytų aukščiau kaip 0,35 m. iki duobės viršaus.~~

~~31. Duobę reikia valyti priklausomai nuo jos pripildymo, bet ne rečiau kaip kartą per pusmetį. Dėl valymo kreiptis į tam teisę turinčias tarnybas ir dokumentus apie išvalymą saugoti ne mažiau kaip metus laiko.~~

~~32. Kiemo tualetų patalpos turi būti švarios. Jas valyti reikia kasdien. Ne rečiau kaip kartą per savaitę reikia išplauti karštu vandeniu su dezinfekuojančiomis priemonėmis.~~

~~33. Nekanalizuotų tualetų patalpos ir duobės dezinfekuojamos specialiais tirpikliais.~~

~~34~~**39**. Draudžiama išvežti arba supilti į krūvas atliekas į tam reikalui nenustatytas vietas, taip pat užkasti jas žemėje. Draudžiama statyti nekontroliuojamus buitinių atliekų ir pramonės įmonių atliekų poligonus (sąvartynus).

~~35~~**40**. Draudžiama vežti komunalines atliekas, statybinį laužą į laukus, miškus ar kitas tam neskirtas vietas

~~36~~**41**. Draudžiama į konteinerius pilti paplavas ir kitas skystas atliekas bei karštą šlaką, versti statybines ir žaliąsias atliekas, deginti šiukšles.

~~37~~**42**. Draudžiama buitines šiukšles palikti polietileniniuose krepšiuose ar kitoje taroje ne tam skirtoje vietoje.

~~38~~**43**. **Fiziniai ir juridiniai asmenys, kaupiantys ir naudojantys mėšlą ir srutas, turi vadovautis Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu;**

~~44~~**44.** Draudžiama gyvenamojoje aplinkoje laikyti atviras mėšlo krūvas bei atviras srutų duobes (duobė turi būti įruošta iš vandeniui nepralaidžios medžiagos, kad nuotekos neprasiskverbtų į gruntą).

~~39~~**45**. Skystoms atliekoms rinkti, kur nėra kanalizacijos, kiemuose įrengiamos dengtos, betonuotos paplavų duobės su grotelėmis kietoms frakcijoms atskirti. Kad būtų patogiau išvalyti, grotelės turi būti išimamos arba atidaromos.

~~29~~**46**. Paplavų duobės turi būti su sandariais dangčiais ir su dujų pašalinimo vamzdžiais.

~~40~~**47**. Draudžiama pilti paplavas į vandens telkinius, skalbti upėse ar kituose vandens telkiniuose bei teršti jų pakrantes.

VIII SKYRIUS
~~. PAPLŪDIMIAI~~MAUDYKLŲ PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

~~40~~**48**. ~~Paplūdimius tvarko rajono savivaldybės administracijos paskirtos tarnybos, taip pat įmonės ir organizacijos, kurioms jie yra priskirti, vadovaudamosi~~**Paplūdimių priežiūra ir maudyklų vandens kokybės stebėsena vykdoma vadovaujantis** Lietuvos higienos norma HN 92:2007 "Paplūd~~i~~**y**miai ir jų maudyklų vandens kokybė" ~~(Žin., 2007, Nr.139-5716)~~.

~~41~~**49**. Maudyklose, kaip ir visuose paplūdimių įrenginiuose, reikia palaikyti tinkamą švarą ir tvarką. Nuorūkoms, popieriams ir kitoms šiukšlėms rinkti statomos šiukšlių dėžės.

~~45~~**50**~~2~~. Maud~~y~~**y**~~i~~mosi vietose griežtai draudžiama plauti skalbinius ir maudyti gyvūnus.

~~43~~**51**. Paplūdimių ir kitose vandens telkinių apsauginėse juostose važinėtis automobiliais bei juos statyti draudžiama, išskyrus tam įrengtas ar ~~nužymėtas~~ **pažymėtas** aikštelės.

~~VII. TURGAVIETĖS IR PREKYBA VIEŠOSE VIETOSE~~

~~44. Turgavietėse ir viešose vietose prekyba vykdoma prisilaikant higienos normų ir taisyklių.~~

~~45. Turgaus teritorija turi būti aptverta, padengta lygia, su nuolydžiu lietaus vandeniui, lengvai valoma, nelaidžia vandeniui danga, švari ir tvarkinga.~~

~~46. Konteineriai atliekoms statomi betonuotose arba asfaltuotose aikštelėse, kurių plotas turi būti didesnis už konteinerio pagrindą, ne arčiau kaip 30 m. nuo maisto prekių prekybos vietų (nesant kanalizacijos - ne arčiau kaip 50 m.).~~

~~47. Kasdien, baigus darbą, teritorija turi būti išvaloma, dezinfekuojama.~~

~~48. Karštomis dienomis be įprastinio valymo turgavietės teritorijos kietą dangą reikia plauti kasdien. Kietos dangos plovimo vandenys turi būti apvalomi nusodintuvuose ir kanalizuojami.~~

~~49. Rajono savivaldybė savo sprendimu numato ir kitas prekybos vietas. Jose galima prekiauti įmonėms, įstaigoms, akcinėms bendrovėms ir privatiems asmenims tik gavus rajono savivaldybės administracijos leidimą.~~

~~50. Rinkliavos dydį už prekiavimą numato rajono savivaldybė.~~

~~VIII. BENDROS PASKIRTIES ŽELDYNAI, PARKAI, KAPINĖS~~

~~51. Visi rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių bendro naudojimo teritorijose esantys želdiniai, išskyrus kitų teritorijų, privačių namų valdų naudotojus, sudaro žaliąjį savivaldybės teritorijos fondą ir yra rajono savivaldybės administracijos įgaliotų įstaigų prižiūrimi ir saugomi.~~

~~52. Rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių bendro naudojimo teritorijose esantys želdiniai prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis patvirtintomis rajono savivaldybės Želdinių priežiūros, tvarkymo ir apsaugos bei nuostolių dėl želdinių sunaikinimo atlyginimo taisyklėmis.~~

~~53. Kapinės tvarkomos ir prižiūrimos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-11-19 nutarimu Nr.1207 (Žin., 2008, Nr. 137-5411) "Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų tesės aktų patvirtinimo", "Leidimų laidoti išdavimo bei laidojimo, kapinių lankymo Šakių rajono savivaldybės teritorijoje taisyklėmis ir Leidimo laidoti neprižiūrimose kapavietėse Šakių rajono savivaldybės teritorijoje išdavimo tvarkos aprašu.~~

~~54. Karių kapinių, žudynių vietų ir kitose, kapinių statuso neturinčiose vietose (toliau - viešosios kapinės), tvarkymą ir jų priežiūrą organizuoja seniūnai.~~

~~55. Viešųjų kapinių priežiūros reikalavimai:~~

~~55.1. rinkti šiukšles;~~

~~55.2. šienauti žaliąsias vejas;~~

~~55.3. tvarkyti želdinius;~~

~~55.4. rudenį sugrėbti arba sušluoti lapus;~~

~~55.5. surinkti nukritusias šakas (nušienautą žolę ir lapus nedelsiant sugrėbti bei kompostuoti tam skirtose vietose);~~

~~55.6. suformuotas kapavietes apsodinti gėlėmis ir jas prižiūrėti;~~

~~55.7. laiku išvežti susikaupusias šiukšles ir nupjautą žolę.~~

~~IX. ŽEMĖS DARBŲ VYKDYMAS IR GATVIŲ DANGŲ APSAUGA~~

~~56. Rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių teritorijose žemės darbus galima vykdyti tik gavus rajono savivaldybės administracijos leidimą ir sąlygas.~~

~~X. REKLAMA~~

~~57. Įmonės, įstaigos, firmos ir organizacijos privalo turėti iškabas. Už jų taisyklingumą atsakingi tų įmonių, įstaigų, firmų bei organizacijų vadovai.~~

~~58. Iškabos ir vitrinos įrengiamos pagal nustatyta tvarka paruoštus ir suderintus projektus.~~

~~59. Kilnojamuosius reklaminius stendus, rodykles, suderinus su vyriausiu architektu ir kalbos specialistu, galima įrengti, gavus rajono savivaldybės administracijos pritarimą.~~

~~60. Iškabos turi būti švarios ir tvarkingos. Sudaužytos, sugadintos, neestetiškos iškabos turi būti nedelsiant pakeičiamos arba pataisomos.~~

~~61. Vitrinose išstatyti prekių pavyzdžiai turi būti švarūs, tvarkingi. Nublukusios ir savo pirmykštės išvaizdos netekusios prekės turi būti nedelsiant pakeičiamos, vitrina atnaujinama.~~

~~62. Stacionarines reklamų, skelbimų lentas bei stendus, plakatų stovus galima įrengti pagal kompleksiškai suderintas schemas, nustatyta tvarka paruošus, suderintus projektus ir gavus savivaldybės administracijos pritarimą.~~

~~63. Renginius mieste (šventes, festivalius, sporto renginius, muges ir kitus) galima reklamuoti plakatais, kuriuos prie tam tikslui įrengtų stovų pritvirtina stovus eksploatuojančios tarnybos, suderinusios su rajono savivaldybės administracija.~~

~~64. Įmonių, įstaigų, organizacijų ir gyventojų skelbimus, afišas, rinkimų agitacinė informaciją iškabinama tik specialiose su vyriausiuoju architektu suderintose vietose, o pasibaigus renginiui arba skelbimo terminui juos sutvarko stendus eksploatuojanti tarnyba.~~

~~65. Už ne vietoje arba ne pagal šiame skyriuje nustatytą tvarką iškabintus įmonių, įstaigų, organizacijų ir gyventojų skelbimus, afišas, rinkimų agitacinę informaciją, atsakingi jų teikėjai.~~

~~66. Visų parduotuvių, kilnojamųjų prekybos kioskų, pavilijonų ir kitų prekybos bei paslaugų vietų reklaminiai, informaciniai stendai ir užrašai turi būti įrengiami pagal nustatyta tvarka paruoštus, suderintus su vyriausiu architektu projektus. Projektai turi būti paruošti atitinkančias kvalifikacijas turinčių specialistų.~~

~~67. Mokestį už informacinius - reklaminius stendus, statomus miesto bendrojo naudojimo plotuose, ant pastatų, už pradinių duomenų paruošimą projektavimui ir derinimui nustato rajono savivaldybės taryba pagal Vietinės rinkliavos nuostatus.~~

IX SKYRIUS
DRAUDŽIAMA VEIKLA

52. Savivaldybės miestuose, miesteliuose ir kitose gyvenamosiose vietovėse draudžiama:

52.1. motorizuotomis transporto priemonėmis važinėti šaligatviais, pėsčiųjų bei dviračių takais ir žaliuosiuose plotuose, statyti transporto priemones vejose, ant pėsčiųjų takų ir šaligatvių, išskyrus Kelių eismo taisyklėse numatytus atvejus;

52.2. valant bendrojo naudojimo teritorijas naudoti medžiagas ir įrankius, gadinančius gatvių, šaligatvių asfaltbetonio ir betono dangą, gatvių ženklus bei kitus gatvių priklausinius;

~~20.22~~**52.3**. statyti palapines, rengti įvairius žaidimus ir šokius, organizuoti renginius, nesuderinus su rajono savivaldybės administracija ar seniūnija;

~~20.24~~**52.4**. be Savivaldybės administracijos ar seniūnijos leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose;

52.4. skinti ir rauti gėles, kitus dekoratyvinius želdinius, laužyti ir kirsti medžius, krūmus, jų šakas, lapus ir žiedus, pasodintus aikštėse, skveruose, kapinėse, gatvėse vazonuose ir prie pastatų;

~~20.23~~**52.5**. dėti gėles, vainikus ir žvakes žmonių žūties vietose gatvėse ir ant šaligatvių;

52.6. sodinti medžius, įrengti gėlynus ir kitus želdinius bendrojo naudojimo teritorijose nesuderinus su savivaldybės administracija;

52.7. naudoti bendrojo naudojimo teritorijoje esančius plotus daržams;

52.8. bendrojo naudojimo teritorijose statyti prekybos kioskus ir kitus laikinus įrenginius neturint suderinto projekto ar statybą leidžiančio dokumento (jeigu jis reikalingas);

52.9. klijuoti ir kitaip tvirtinti skelbimus ir kitokią informaciją ant medžių, stulpų, statinių ir kitose šiam tikslui nenumatytose vietose, rašyti, piešti ant statinių, braižyti ar kitaip juos gadinti;

52.10. be savivaldybės administracijos derinimo ir leidimo kabinti informacinę ir komercinę reklamą, iškabas, statyti ar įrengti reklaminius skydus, stendus ar kitus reklaminius įrenginius;

52.11. mėtyti nuorūkas, popierius, daužyti butelius ir kitaip šiukšlinti, laužyti ir gadinti kelių eismo reguliavimo priemones, autobusų stotelių ženklus, šviestuvus, daužyti autobusų stotelėse stiklus, vartyti ir padegti šiukšliadėžes, laužyti suoliukus ir kitus bendro naudojimo įrenginius;

52.12. šiukšlinti daugiabučių gyvenamųjų namų laiptinėse, rūsiuose ir kitose bendrojo naudojimo patalpose ar mėtyti daiktus pro langus ar iš balkonų;

52.13. verstis bet kokia veikla (įvairių atliekų, maisto produktų kaupimas ir kt.), kuri gali sukelti aplinkos užteršimą ar skatinti parazitų ir graužikų veisimąsi;

52.14. sušluoti šiukšles po krūmais, ant žalių vejų bei gėlynų;

52.15. krauti sniegą su druskos / smėlio mišiniu ant žaliųjų vejų ir prie medžių arčiau kaip 1 m nuo jų;

~~20.6~~**52.16**. sniegą ir ledą, sumaišytą su žvyru ir smėliu, nuo šaligatvių ir pėsčiųjų takų mesti į transporto važiuojamąją kelio dalį;

52.17. pilti į lietaus ir kitų požeminių inžinerinių tinklų šulinius įvairias atliekas, purvą, pelenus, smėlį, sniegą;

52.18. pilti į lietaus ir nuotekų kanalizacijos šulinius vandenį, kuriame yra naftos produktų arba kitokių kenksmingų ir užsidegančių medžiagų;

52.19. laikyti po medžiais ir krūmais barstyti skirtą smėlį, individualių namų savininkams krauti žaliąsias sodų ir daržų atliekas gatvėse, ant šaligatvių ir žaliųjų zonų, iš indivudaulių namų nešti žaliąsias atliekas prie daugiabučių namų atliekų surinkimo aikštelių;

52.20. žaisti sportinius ir kitokius žaidimus tam nepritaikytose vietose, jei tai kelia grėsmę žmonių saugumui ar gali būti padaryta žala, kabinti ant medžių sūpuokles ir skalbinius, kalti vinimis ar kitaip tvirtinti prie medžių bet kokius įrenginius;

52.21. bendrojo naudojimo teritorijose laikyti įvairią techniką, neeksploatuojamas transporto priemones;

52.22. išpilti kurą, tepalus, chemines medžiagas, kitus techninius skysčius arba palikti netvarkingą transporto priemonę, teršiančią aplinką;

52.23. išmesti viešose vietose komunalines, žaliąsias (lapus, šakas ir pan.) ir kitas atliekas, lapus ir kitas atliekas;

52.24. ganyti ūkinius gyvūnus bendrojo naudojimo teritorijose;

52.25. padėti, palikti ar išmesti nenaudojamus ar sugedusius, sulūžusius, sudužusius daiktus, įrenginius viešoje vietoje, miško teritorijoje, žaliuosiuose plotuose;

52.27. triukšmauti ar kitaip trikdyti kaimynų poilsį vakaro (nuo 19 iki 22 val.) ir nakties (nuo 22 val. iki 7 val.) metu, išskyrus renginių, kuriems išduoti leidimai, metu. Triukšmo prevencija vykdoma vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtintomis Triukšmo prevencijos Šakių rajono savivaldybės viešosiose vietose taisyklėmis;

52.28. naudoti civilines pirotechnikos priemones (išskyrus F1 kategorijos fejerverkus) arčiau kaip 30 metrų nuo mokyklų, gydymo ir reabilitacijos įstaigų, šarvojimo patalpų, jeigu tai nesuderinta su pastatų (statinių) ar patalpų valdytojais, taip pat kitose savivaldybės tarybos nustatytose vietose;

52.29. pilti ant gatvės, šaligatvio, žaliosios vejos buitines nuotekas, pelenus;

52.30. remontuoti ir plauti transporto priemones, jeigu darbų metu teršiama aplinka, skleidžiamas nemalonus kvapas, trikdomas gyventojų poilsis;

52.31. savavališkai įrengti technines eismo reguliavimo priemones (kelio ženklus, kelių ženklinimą ir kt.) bendrojo naudojimo teritorijose;

52.32. laikyti statybines ir kitas medžiagas, teršiančias aplinką ir / ar kitaip trukdančias aplinkiniams;

52.33. rūkyti savivaldybės tarybos sprendimais nustatytose nerūkymo zonose;

52.34. palikti nesurinktas vedžiojamų gyvūnų (šunų, kačių, arklių ar kt.) ekskrementus. Gyvūnų savininkai ar už jų priežiūrą atsakingi asmenys privalo nedelsdami surinkti (išvalyti) gyvūnų ekskrementus ir laikytis Gyvūnų laikymo Šakių rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietovėse taisyklių reikalavimų;

52.35. pilti į fontanus bet kokias atliekas, valiklius, chemines medžiagas, higienos priežiūros priemones ar skysčius, gadinti, teršti, šiukšlinti fontanus, naudoti jų vandenį. Draudimas pilti valiklius netaikomas fontanus prižiūrintiems asmenims;

52.36. draudžiama teršti atliekomis, kitokiais nešvarumais (statybiniu laužu, automobilių dalimis ir kt.) vandens telkinius ir jų apsaugos zonas;

52.37. maudytis vandens telkiniuose apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių ar toksinių medžiagų;

52.38. plauti skalbinius, transporto priemones, maudyti gyvūnus vandens tekiniuose, šiukšlinti, kūrenti laužus, jei nėra įrengtų laužaviečių, valyti ir skrosti žuvis prie vandens telkinių, naikinti vandens augaliją ir gyvūniją;

52.39. apgyvendinti ir gyventi tam nepritaikytuose statiniuose, gyvenamųjų namų negyvenamosiose patalpose, laikinai apsigyventi ir miegoti skveruose, parkuose ir kitose teritorijose;

52.40. prašyti išmaldos viešose vietose ar ją duoti, aukoti. Draudimas netaikomas religinėms apeigoms ir kulto ceremonijoms, vykstančioms kulto pastatuose ir aplink juos, taip pat renginiuose, kuriems išduotas leidimas.

XI SKYRIUS.
ATSAKOMYBĖ ~~UŽ SAVIVALDYBĖS MIESTŲ IR KITŲ GYVENAMŲJŲ VIETOVIŲ VIEŠOSIOS TVARKOS IR ŠVAROS TAISYKLIŲ NESILAIKYMĄ~~UŽ TAISYKLIŲ PAŽEIDIMUS

~~68~~**53**. ~~Šių taisyklių laikymąsi pagal kompetenciją kontroliuoja Šakių rajono savivaldybės administracijos atstovai, Šakių policijos komisariato bei Marijampolės regiono departamento Šakių rajono Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnai.~~**Taisyklėse nustatytų reikalavimų laikymosi kontrolę užtikrina savivaldybės administracija. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolus už taisyklių nesilaikymą turi savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioti specialistai ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nurodyti pareigūnai.**

~~69~~**54**. **Šių taisyklių reikalavimus pažeidę asmenys atsako pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nuostatas.**

~~Už taisyklių pažeidimus tvarkant ir prižiūrint bendrojo naudojimo teritorijas atsako asmenys, kuriems pagal sutartis su savivaldybe buvo nustatyta pareiga jas prižiūrėti.~~

~~70~~**55**. Jeigu asmenys netvarko jiems priklausančios teritorijos, kontrolę vykdantys subjektai raštu įspėja ir nustato terminus teritorijai sutvarkyti. Nustatytu laiku nesutvarkius teritorijos, taikomos nuobaudos, nustatytos Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse.

~~71~~**56**. Administracinė nuobauda neatleidžia asmens nuo prievolės laikytis šių taisyklių ~~ir~~**,** pašalinti ~~esantį~~ pažeidimą **ir atlyginti visus dėl to atsiradusius nuostolius**.